

Haderslev Kommune

Rottehandlingsplan 2027-2029

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
1.1 Lovgrundlag.....	2
1.2 Overordnede mål for rotteindsatsen i Haderslev Kommune.....	2
2. Status.....	3
2.1 Den kommunale rottebekæmpelse.....	3
2.1.1 Rotteanmeldelser	3
2.1.2 Bekæmpelsesmetode	4
2.1.3 Udviklingen i giftudlægning	4
2.1.4 Tilsynspligtige ejendomme	5
2.2 Den private rottebekæmpelse	6
2.2.1 Rotteanmeldelser.....	6
2.2.2 Giftudlægning	7
2.2.3 Tilsyn med den private bekæmpelse	9
3. Tildelte ressourcer	10
3.1 De kommunale bekæmperes opgaver	11
3.2 De administrative opgaver.....	12
4. Indsatsområder for 2027-2029	13
4.1 Kvalitet i rottebekæmpelsen.....	13
4.2 Det åbne land	14
4.3 Miljøbevidst rottebekæmpelse.....	15
4.4 Formidling og kommunikation.....	16
4.5 Styrket tværfagligt samarbejde i forhold til udsatte borgere	17
4.6 Øvrige indsatsområder	18
4.6.1 Fødevarerivirksomheder (lovbestemt).....	18
4.6.2 Kloakker og stikledninger (lovbestemt).....	18
4.6.3 Havnearealer (lovbestemt)	18
4.6.4 Kommunale genbrugspladser (lovbestemt).....	18
Bilag 1 – Status på handlinger i relation til Rottehandlingsplan 2024-2026.....	19
Kvalitet i rottebekæmpelsen.....	19
Det åbne land	21
Miljøbevidst rottebekæmpelse	22

1. Indledning

Rottehandlingsplanen beskriver Haderslev Kommunes strategi for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i perioden 2027–2029.

Planen fastlægger mål, rammer og indsatser og dækker både den kommunale bekæmpelse samt den private rottebekæmpelse.

Formålet er at sikre en koordineret og effektiv indsats, der reducerer rotters leveduligheder og begrænser gener for borgere og virksomheder.

Planen har fokus på forebyggelse, kvalitet og løbende opfølgning.

Planen er ikke omfattet af krav om miljøvurdering (VVM) og træder i kraft 1. januar 2027.

1.1 Lovgrundlag

Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (nr. 991 af 21. august 2024) stiller krav om, at alle kommuner skal udarbejde en handlingsplan for rotteområdet, som revideres hvert tredje år.

Handlingsplanen skal i henhold til bekendtgørelsens bilag 1 indeholde:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelsen af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse.
- Beskrivelse af særlige indsatsområder på bl.a. tilsynspligtige ejendomme, fødevareraktiviteter, havnearealer, genbrugspladser samt vildtfodringspladser

1.2 Overordnede mål for rotteindsatsen i Haderslev Kommune

I denne planperiode er det overordnede mål fortsat at sikre en effektiv rottebekæmpelse i hele Haderslev Kommune – både i den kommunale indsats og i den private bekæmpelse.

Kommunen vil arbejde for dette ved:

- fortsat at stille krav om høj faglighed og kvalificeret indsats hos eksterne leverandører
- at sikre høj faglig kompetence hos kommunale sagsbehandlere
- at have et stærkt fokus på miljøbevidst rottebekæmpelse

Målet er en ansvarlig og effektiv rottebekæmpelse, der både beskytter borgere, miljø og dyreliv.

2. Status

2.1 Den kommunale rottebekæmpelse

Den kommunale rottebekæmpelse, samt tilsynet med de tilsynspligtige ejendomme, varetages af to eksterne bekæmpelsesfirmaer: Rentokil og Jannsen – Skadedyrsyd.dk.

Begge firmaer har kørt for Haderslev Kommune siden 2019 og har kontrakt frem til marts 2028

Haderslev Kommune skal føre tilsyn med de eksterne firmaer og sikre at både kontrakten og lovgivningen overholdes.

Data er baseret på udtræk fra DriftWeb, som er det digitale program, som kommunen bruger til at styre og håndtere rottesager.

2.1.1 Rotteanmeldelser

Figur 1 viser antallet af rotteanmeldelser som borgere og virksomheder har indgivet til Haderslev Kommune i perioden 2015 til 2025.

I sidste planperiode har antallet af anmeldelser været stigende og i slutningen af 2024 oplevede vi en markant stigning i rotteanmeldelser.

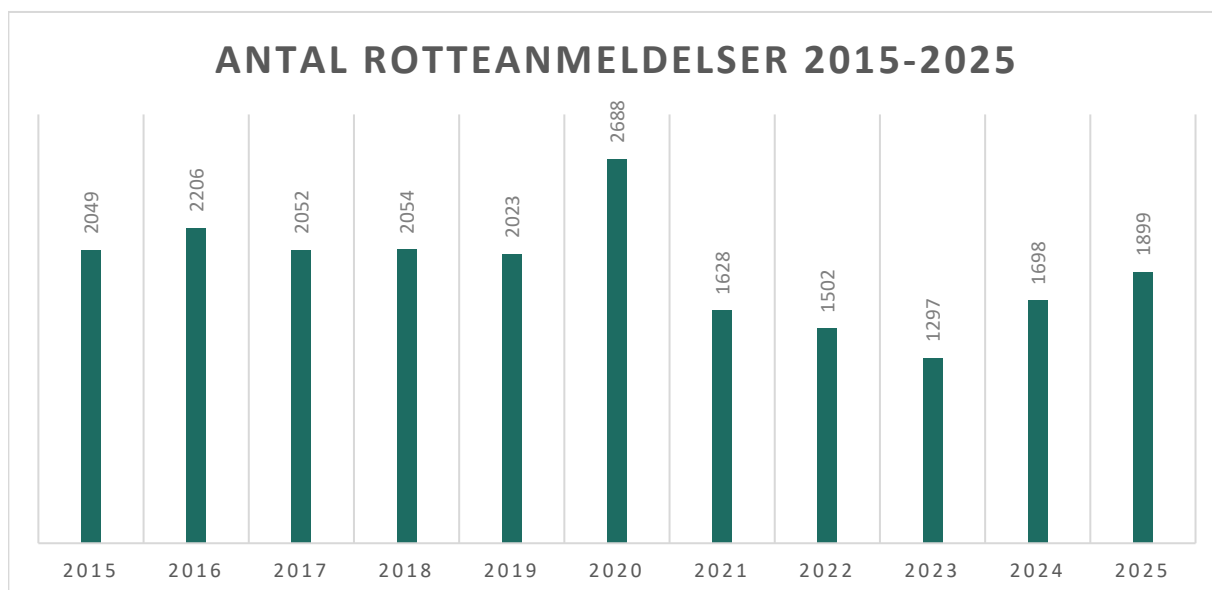
Denne tendens fortsatte ind i 2025, hvor antallet af anmeldelser i de første måneder fortsat var over det normale niveau sammenlignet med tidligere år.

Efteråret og vinteren 2025 medførte dog ikke så stor en stigning i antallet af anmeldelser som forventet, og den samlede stigning for året blev derfor mindre end forventet.

Det vurderes, at de seneste to års stigninger i antallet af anmeldelser til dels kan tilskrives to milde vintre. Særligt vinteren 2024/2025 var mild temperaturmæssigt ligesom den var relativt tør.

Kombineret med oldenår hvor der er mange frugter på bøge- og egetræer, skaber det bedre levevilkår for rotterne. De kan lettere finde føde, og ynglesæsonen bliver længere.

Derudover udviser rotter naturlige cykliske bestandssvingninger. Efter en årrække med relativt konstant fald i rottebestanden kan der pludselig ske en eksplosiv vækst, hvorefter bestanden igen er faldende. På denne måde regulerer rottebestanden sig til en vis grad naturligt.

Figur 1 - Antal anmeldelser til Haderslev Kommune i perioden 2015-2025.

2.1.2 Bekæmpelsesmetode

Førstevalget i den kommunale rottebekæmpelse er fælder. Det er en miljøvenlig metode, som kan anvendes både forebyggende og ved aktiv bekæmpelse.

Bekæmpelse med kemiske midler bruges kun, når der er dokumenteret rotteaktivitet af en vis størrelse, og når andre metoder ikke er tilstrækkelige.

Bekæmpelse af rotter med kemiske bekæmpelsesmidler må kun udføres af R1- eller R2 autoriserede bekæmpere.

Der findes to typer kemiske bekæmpelsesmidler: antikoagulanter og et calcificerende midler.

Antikoagulanter virker ved at forhindre blodets størkning, men er svært nedbrydelige, kan ophobes i fødekæden og kan medføre resistens. De opdeles i 1. generation (svagere, mindre miljøbelastning) og 2. generation (stærkere, større risiko for miljøpåvirkning).

Cholecalciferol (D3-vitamin) er et calcificerende middel, som påvirker rotters calciumstofskifte og medfører nyresvigt. Det nedbrydes hurtigere i miljøet og er effektivt mod resistente rotter.

Begge typer kan give alvorlig forgiftning ved direkte indtagelse. Der findes modgift til antikoagulanter, men ikke til cholecalciferol.

Cholecalciferol nedbrydes dog hurtigere i rovdyr end antikoagulanter og er effektivt mod antikoagulant-resistente rotter.

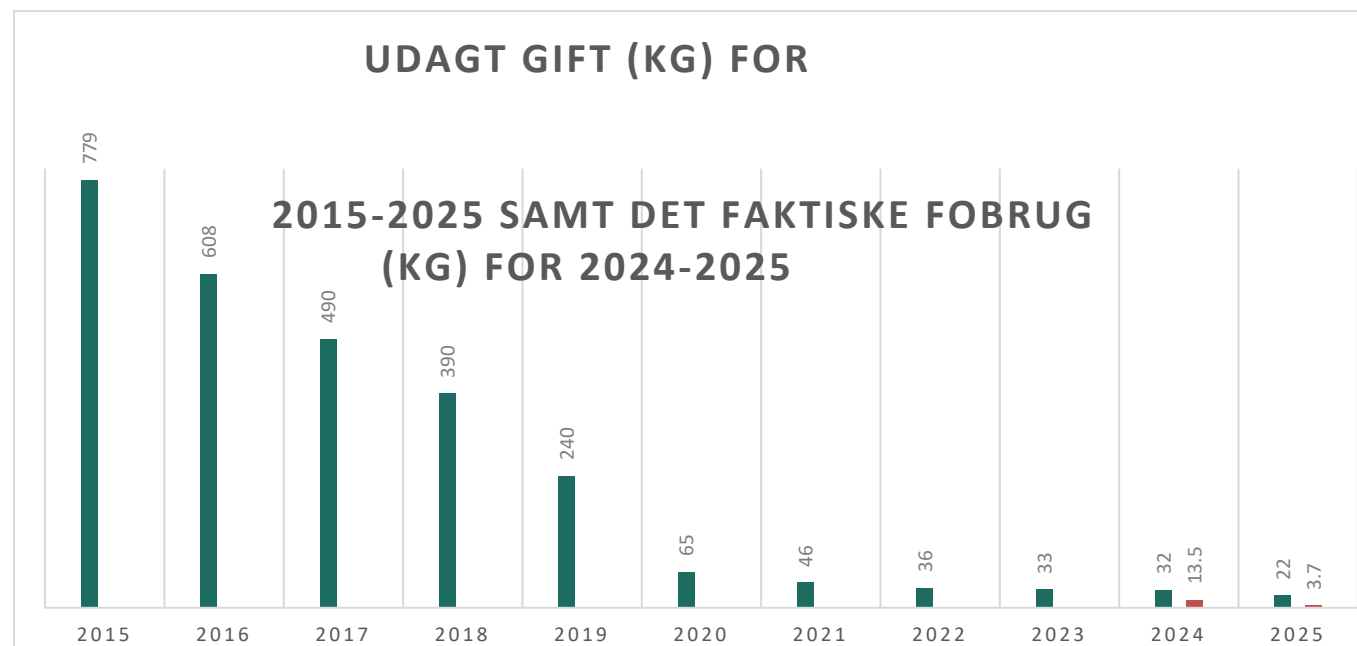
I kommunal rottebekæmpelse anvendes primært cholecalciferol.

2.1.3 Udviklingen i giftudlægning

Figur 2 viser hvordan mængden af gift der er udlagt i den kommunale rottebekæmpelse har været faldende frem mod 2025.

Fra juli 2024 blev der indført krav om at den hjemtagne gift skal registreres. Hidtil har det kun været den udlagte gift der er blevet registreret. Dette krav er indført, for at få et klart overblik over det faktiske forbrug af rottegift.

Data fra før 2024 viser derfor kun den udlagte gift, hvor data fra 2024 og frem, viser både udlagt og hjemtaget gift

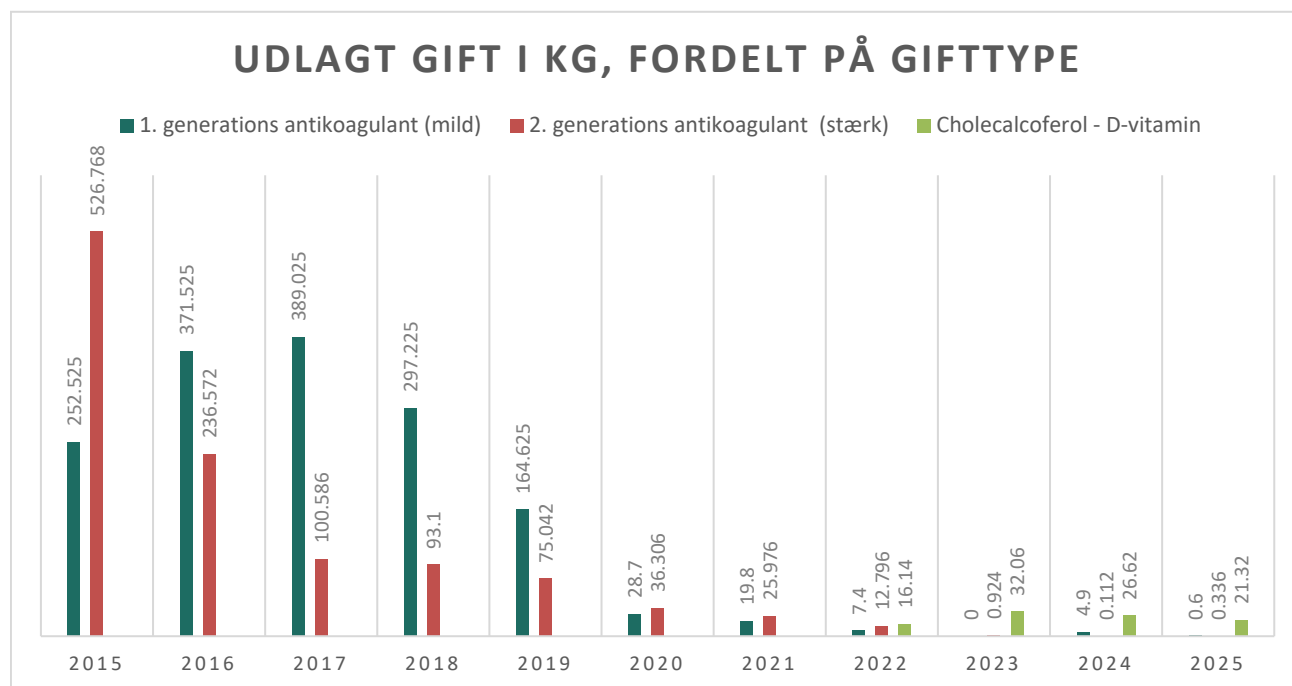

Figur 2 - Mængden af gift i kg udlagt i den kommunale rottebekæmpelse i perioden 2015-2025 (grøn) samt det faktiske forbrug af gift i 2024 og 2025 (rød)

Over en periode på 10 år har vi i den kommunale rottebekæmpelse formået at reduceret mængden af udlagt gift fra i gennemsnit ca. 380 gram pr. anmeldelse i 2015 til kun 12 gram pr. anmeldelse i 2025. Det svarer til en samlet reduktion på 96,8 %.

Figur 3 viser fordelingen af de gifttyper der er udlagt.

Det ses her hvordan der er sket et skifte og at den foretrukne gifttype i den kommunale bekæmpelse i dag er cholecalciferolen. Dette skyldes blandt andet, at der ikke udvikles resistens, og at risikoen for sekundær forgiftning er lavere, hvilket gør det til en mere miljømæssig og langsigtet forsvarlig løsning.

Figur 3 Udlagt gift i kg fordelt på gifttyper

2.1.4 Tilsynspligtige ejendomme

Rottebekendtgørelsen bestemmer, at en række ejendomme i kommunen skal besøges hvert år fra oktober til og med februar, for at undersøge for tegn på forekomst af rotter.

Tilsynspligtige ejendomme omfatter erhverv med dyrehold, primærproduktion, opbevaring af foder og planteprodukter samt ejendomme, hvor fødevarer opbevares og pakkes til konsum.

Hvis der konstateres tegn på rotter på en tilsynspligtig ejendom, igangsættes en relevant rottebekæmpelse på ejendommen. Hvis landmanden har en sikringsordning med et privat skadedyrsfirma, kan han vælge at bekæmpelsen skal foretages af dette firma. Ellers iværksættes bekæmpelse af de kommunale rottebekæmper fra Rentokil.

Der føres tilsyn med knap 800 ejendomme i hver tilsynsperiode.

2.2 Den private rottebekæmpelse

Borgere og virksomheder kan vælge at lade et privat skadedyrsfirma med en R1-autoriseret bekæmper forestå bekæmpelsen af rotter på deres ejendom.

Dette sker typisk som et led i, at en virksomhed har indgået en sikringsordning med et bekæmpelsesfirma. Ordningen skal som minimum omfatte en bygningsgennemgang, hvor bygninger, tilhørende brønde og de omkringliggende arealer gennemgås af en R1-autoriseret bekæmper, for at identificere forhold der giver risiko for rotter.

Bygningsgennemgangen suppleres ofte med opstilling af foderstationer indeholdende smækfælder, indikatorblokke eller anden type overvågning, som jævnligt efterses af bekæmperen.

Derudover kan bekæmpelse af rotter på egen erhvervsejendom foretages med en R2-autorisation.

Data er baseret på udtræk fra den fællesoffentlige rottedatabase, Rottehullet

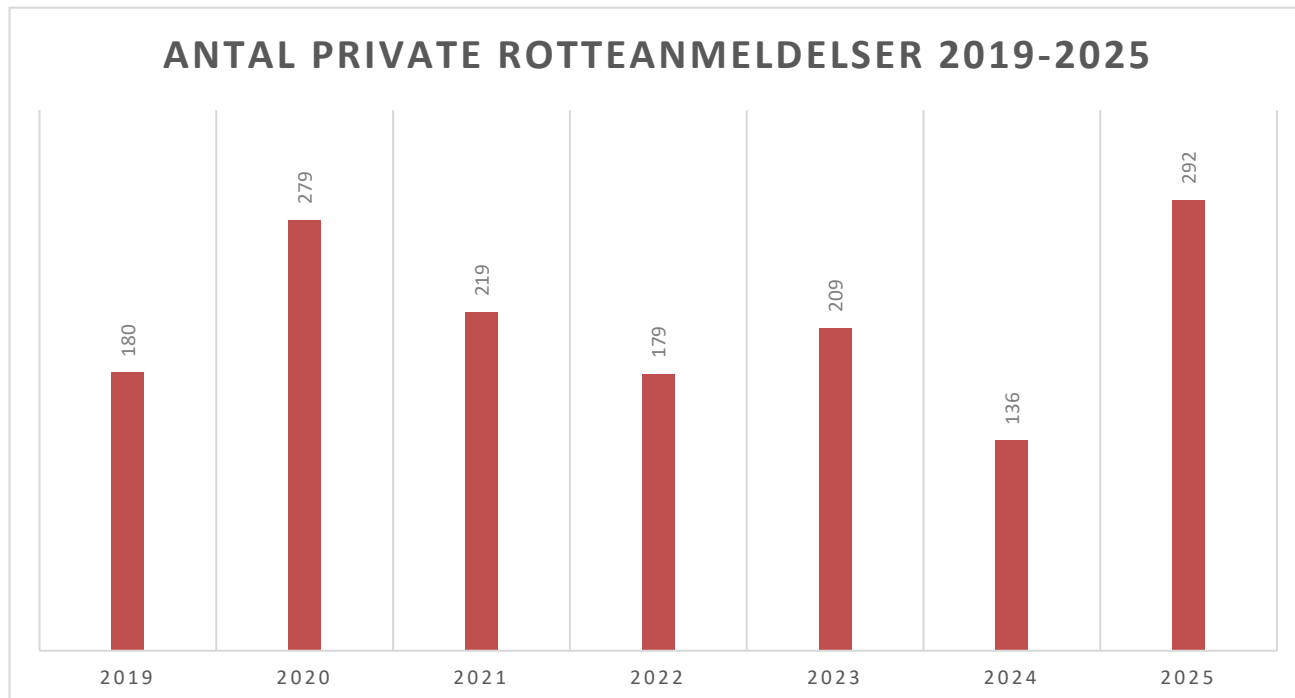
2.2.1 Rotteanmeldelser

Privat bekæmpelse må først påbegyndes, når den R1- eller R2 autoriserede person digitalt til den fællesoffentlige rottedatabase "Rottehullet", har meddelt kommunen, at vedkommende udfører bekæmpelsen på ejendommen.

Figur 4 viser antallet af rotteanmeldelser som er oprettet af de private skadedyrsbekæmpere i perioden 2019 til 2025.

Det er ikke alle anmeldelser der har resulteret i en egentlig privat bekæmpelse, Det kan blot være en rotte der er fanget i en sikringskasse med en fælde, uden et egentlig tilhold af rotter der er blevet bekæmpet.

Antallet har været varierende over årene og har toppet i 2025 med 292 anmeldelser mod 136 anmeldelser i 2024

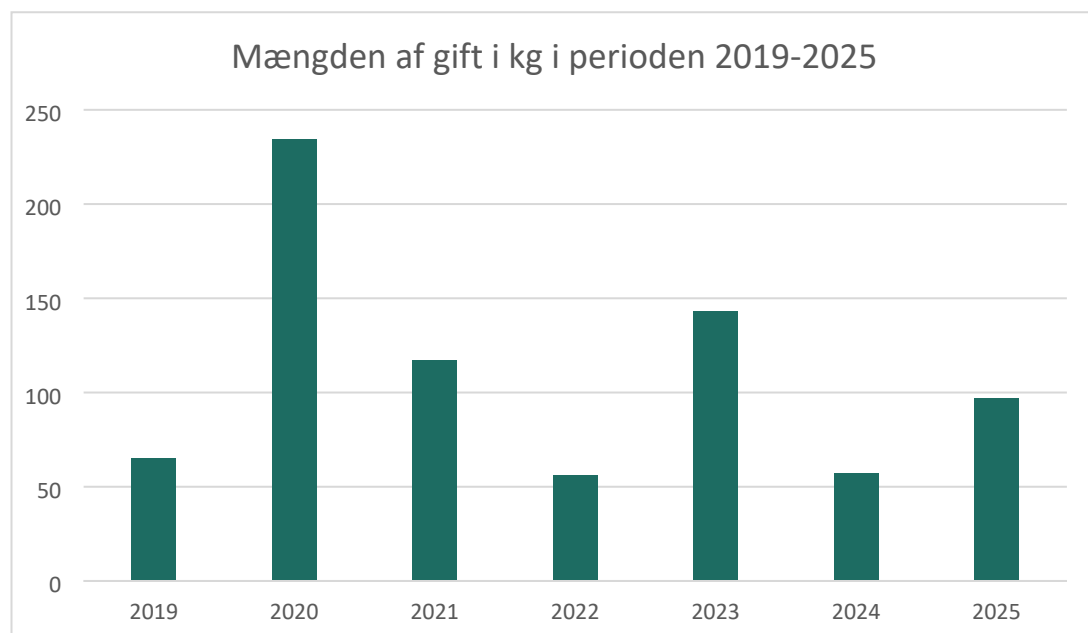

Figur 4 - Antal af rotteanmeldelser fra private skadedyrsbekæmpere i perioden 2019-2025

2.2.2 Giftudlægning

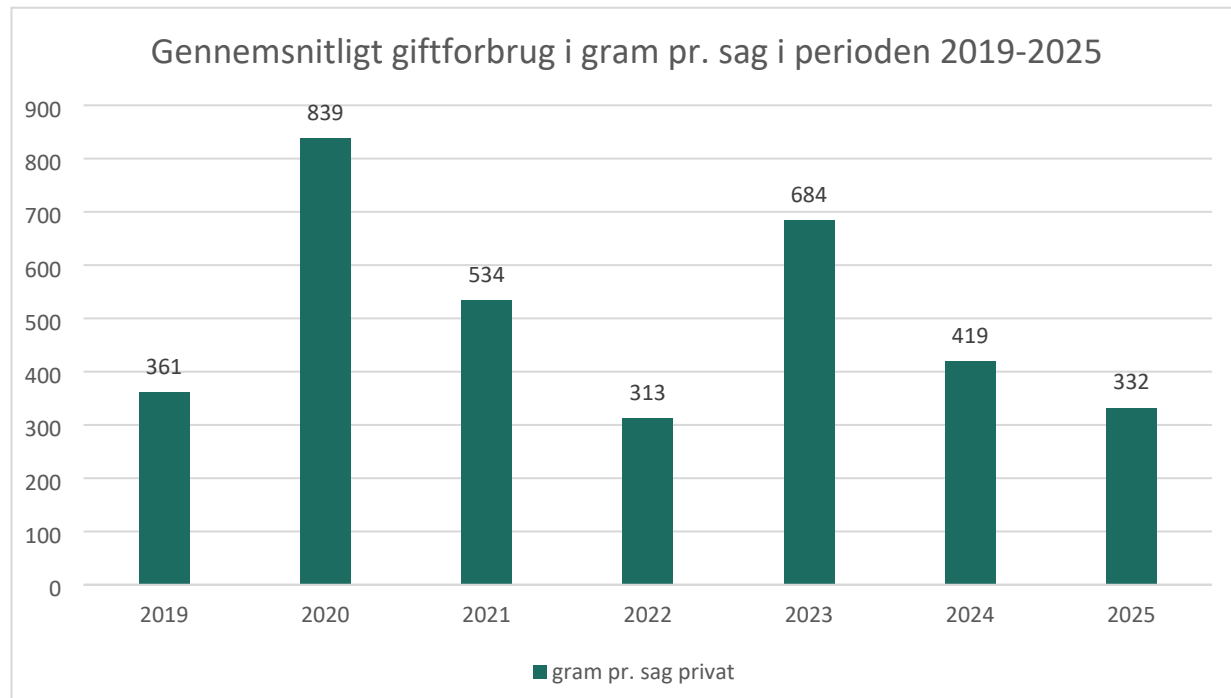
Figur 5 viser mængden af gift udlagt i den private bekæmpelse for perioden 2019 til 2025.

Giftforbruget svinger hen over årene og følger som udgangspunkt antallet af anmeldelser.

Figur 5 - Mængden af gift udlagt i den private skadedyrsbekæmpelse i perioden 2019-2025

Figur 6 viser hvordan det gennemsnitlige giftforbrug i gram pr. anmeldelse er nedadgående, hvilket er en positiv udvikling.

Figur 6 - Det gennemsnitlige giftforbrug pr. anmeldelse i den private bekæmpelse i perioden 2019-2025

Figur 7 viser den procentuelle fordeling af de typer af gift der er blevet udlagt i den private bekæmpelse.

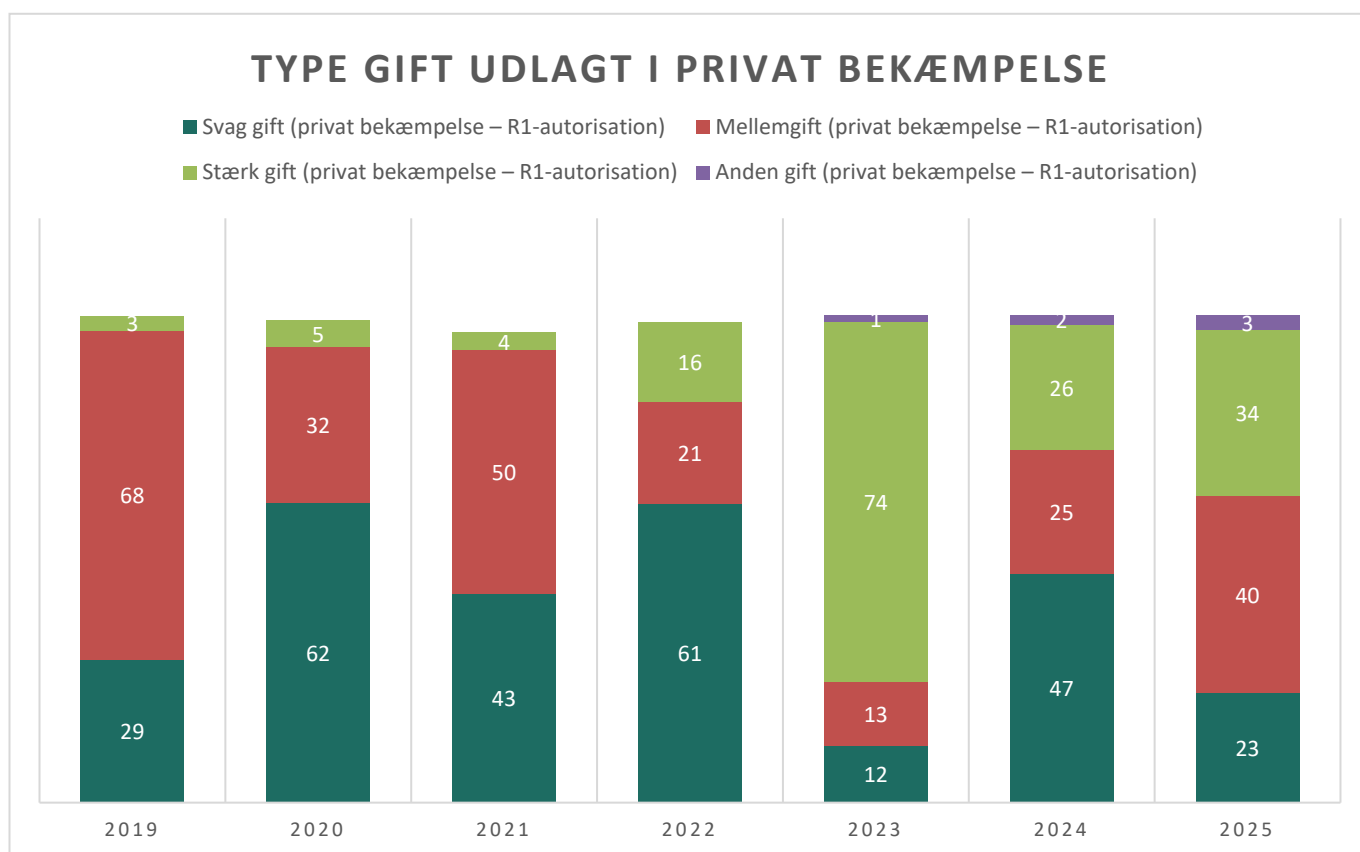
Fra 2024 til 2025 ses et fald i anvendelsen af svag gift (fra ca. 47 % til 23 %), samtidig med at både mellem og stærk gift stiger. Mellem gift stiger mest og er i 2025 den mest anvendte type, mens stærk gift også udgør en større andel end året før.

I denne sammenhæng opdeles "svag", "mellem" og "stærk" gift baseret på typen af aktivstof, hvor svag gift er baseret på en 1. generations antikoagulant og mellem og stærk gift er baseret på en 2. generations antikoagulant med hhv. moderat eller høj styrke. Data er baseret på udtræk fra den fællesoffentlige rottedatabase, Rottehullet.

Udviklingen peger på en bevægelse mod brug af stærkere midler, hvilket ikke understøtter et mål om at reducere anvendelsen af stærk gift.

Det kan muligvis skyldes mere komplekse rotteforekomster og begyndende eller tiltagende resistens, som kan reducere effekten af svag gift. Samtidig kan erfaringer med manglende ædelyst af visse svage gifte, samt et ønske om hurtige resultater, føre til a 2. generations giftene i højere grad vælges som det sikre og nemme valg.

Typen anden gift, er i dette tilfælde cholecalciferol, hvor der er sket en lille stigning.

Figur 7 - Fordeling af typer af gift brugt i de private bekæmpelser

2.2.3 Tilsyn med den private bekæmpelse

I Haderslev Kommune er der pr. 2026 i alt 19 private skadedyrsfirmaer, som har indgået aftaler med borgere og virksomheder. Disse aftaler omfatter samlet set 673 private sikringsordninger.

De private skadedyrsbekæmpere skal være autoriserede og overholde gældende regler på området, for at de kan foretage erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Haderslev Kommune er forpligtet til at føre tilsyn med at den private skadedyrsbekæmpelse overholder rottebekendtgørelsens regler og kommunen er ansvarlig for, at også de private skadedyrsbekæmpere foretager en effektiv bekæmpelse.

Tilsynet foretages som stikprøvekontrol på baggrund af de indberetninger de private bekæmpere foretager til den fællesoffentlige rottedatabase "Rottehullet".

Formålet med stikprøvekontrollen er bl.a. at kontrollere om:

- En sikringsordning er indberettet til Rottehullet.
- Der ved indgåelse af en sikringsordning er foretaget en bygningsgennemgang som er dokumenteret i en rapport.
- Forekomst af rotter er anmeldt i Rottehullet.
- Der er givet skriftlig besked til kommunen før der foretages bekæmpelse på en ejendom.
- Udlægning og brug af gift sker i overensstemmelse med resistensstrategien.

Haderslev Kommune vil i forbindelse med stikprøvekontrollen foretage fysiske tilsyn på ejendomme og virksomheder som både er omfattet af R1- og R2-bekæmpelsen.

Ved tilsyn på de tilsynspligtige ejendomme vil det autoriserede bekæmpelsesfirma som Haderslev Kommune har kontrakt med, ligeledes udføre stikprøvekontrol for kommunen.

Hvis Haderslev Kommune bliver bekendt med, at der udføres privat rottebekæmpelse i strid med reglerne, kan kommunen fratage den pågældende R1- eller R2-autoriserede muligheden for at fortsætte bekæmpelsen på ejendommen. I sådanne tilfælde kan kommunen overtage den videre bekæmpelse.

En eventuel eksisterende sikringsordning kan fortsætte sideløbende med den kommunale indsats, selvom kommunen har overtaget den aktive bekæmpelse.

Kommunen kan også foretage håndhævelser i henhold til rottebekendtgørelsens bestemmelser, og der kan indgives politianmeldelse med henblik på bødestraf ved lovovertrædelser.

Ved forsømmelser eller gentagne overtrædelser kan den autoriserede bekæmper anmeldes til Miljøstyrelsen med henblik på vurdering af sin autorisation.

Ved ulovlig udlægning af gift, kan den autoriserede bekæmper anmeldes til Kemikalieinspektionen.

3. Tildelte ressourcer

Haderslev Kommune afsætter årligt ressourcer til den lovpligtige rottebekæmpelse, herunder både myndighedsopgaver og den praktiske bekæmpelse samt initiativer i handlingsplanen m.m. Ressourcerne finansieres via rottegebyret.

Den kommunale rottebekæmpelse fungerer grundlæggende som en forsikringsordning, der beskytter borgere og virksomheder mod store og uventede udgifter, hvis der opstår rotteproblemer på deres ejendom. Borgerne betaler ikke ekstra for den kommunale indsats, når der anmeldes rotter.

Grundejerne har dog det økonomiske ansvar for de forhold, som ligger uden for den kommunale bekæmpelsesopgave. Det omfatter udgifter til f.eks. reparation af defekte kloakker, udbedring af skader forårsaget af rotter samt nødvendige forebyggende tiltag på selve ejendommen.

Beregningen af rottegebyret blev ændret fra 2025 som følge af en ny rottebekendtgørelse. Ændringen blev indført for at skabe en mere retfærdig og fagligt begrundet fordeling af omkostningerne til rottebekæmpelse. Den tidligere model medførte, at især store ejendomme betalte uforholdsmæssigt meget i forhold til det faktiske bekæmpelsesbehov. Den nye model kombinerer et fast bidrag for alle ejendomme med en differentieret bidrag for de første 250 bebyggede kvadratmeter (sats 1) og et bidrag for bebygget areal over 250 kvadratmeter (sats 2).

Gebyret opkræves forud én gang årligt i januar måned, via ejendomsbidragsopgørelsen hos alle ejere af bebyggede ejendomme.

Pligten til at betale rottegebyr er fastsat i rottebekendtgørelsen, som er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Kommunen er forpligtet til at opkræve gebyret hos alle bebyggede ejendomme og kan ikke dispensere herfra.

Den kommunale rottebekæmpelse skal økonomisk hvile i sig selv. Det betyder, at et eventuelt over- eller underskud indregnes i rottegebyret i de efterfølgende år. Ordningen er derfor ikke en statisk økonomi.

Antallet af rotteanmeldelser påvirkes af både kendte og uforudsigelige forhold, og det er normalt, at anmeldelsestallet svinger fra år til år. I nogle perioder kan der være behov for en ekstraordinær indsats, ligesom særlige initiativer kan være nødvendige for at opretholde en effektiv bekæmpelse. Disse forhold kan samlet set medføre økonomiske udsving — både i positiv og negativ retning.

3.1 De kommunale bekæmperes opgaver

Bekæmpelse starter efter der er modtaget en digital anmeldelse på Haderslev Kommunes hjemmeside.

Hvis der er tale om rotter på en fødevarevirksomhed, ved/i en institution eller indendørs i beboelses- og opholdsrum, hvor man fysisk kan komme i kontakt med roterne, vil anmeldelsen blive behandlet indenfor 24 timer og den relevante bekæmpelse iværksættes. Dette gælder også i weekender og på helligdage.

Alle øvrige anmeldelser bliver behandlet og relevant bekæmpelse iværksat indenfor maksimalt 8 dage

Den daglige bekæmpelse udføres af Rentokil og afregnes pr. sag.

Der kan indgå flere anmeldelser på en sag mens bekæmpelsen er i gang. Dette genererer ikke en ny sag, men blot en ny henvendelse på den åbne sag.

Hvis der indgår en anmeldelse på en sag indenfor 28 dage efter at sagen er blevet lukket, genåbnes sagen i stedet for, at der oprettes en ny sag i systemet.

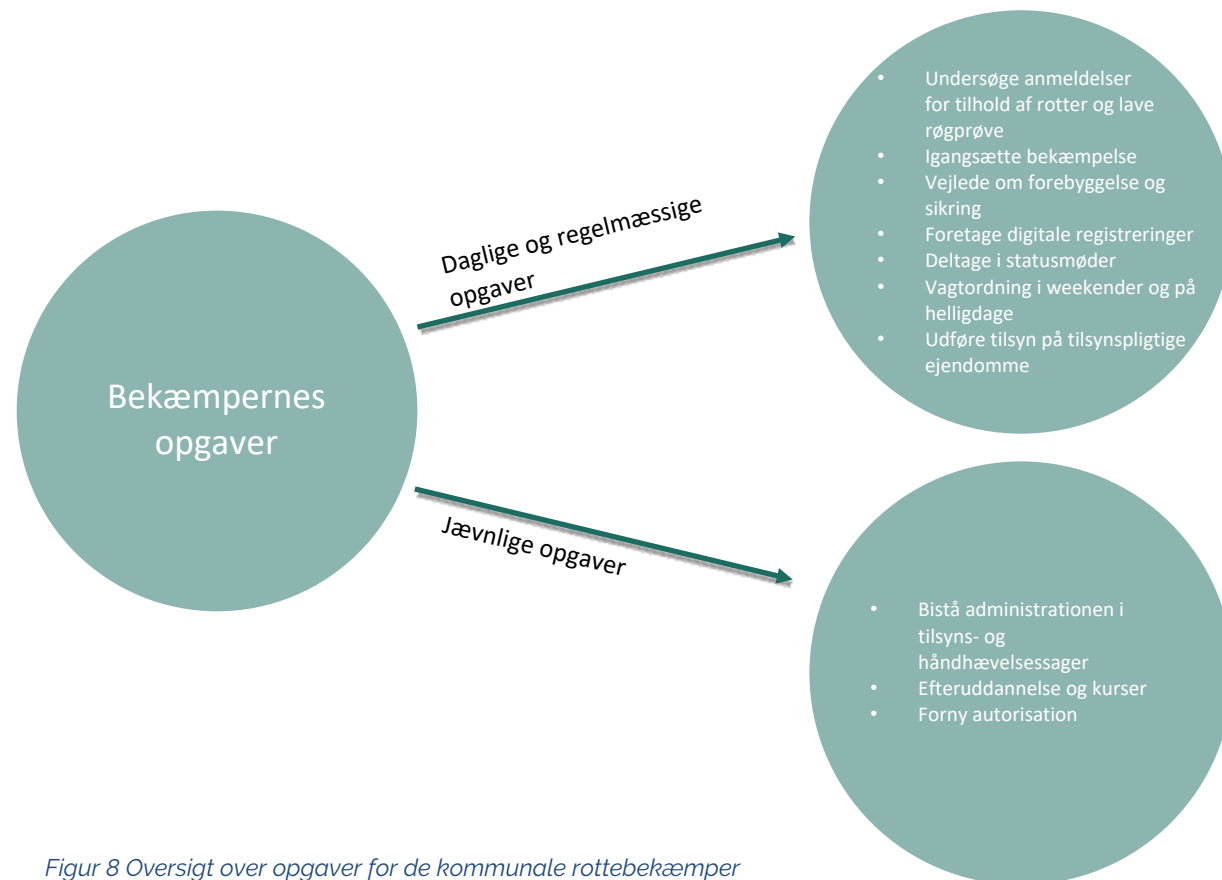
Der er to faste rottebekæmpere og en rottehund tilknyttet den kommunale bekæmpelse i Haderslev Kommune.

Derudover forestår Rentokil også sikring af havneområdet i Haderslev, i Aarøsund og på Årø. Dette afregnes særskilt.

Jannsen – Skadedyrsyd.dk udfører tilsynet med de tilsynspligtige ejendomme som afregnes pr. tilsyn.

Bekæmpelsesfirmaet har én tilsynsmand tilknyttet i Haderslev Kommune.

Figur 8 viser de praktiske arbejdsopgaver der varetages af de kommunale rottebekæmpere.

Figur 8 Oversigt over opgaver for de kommunale rottebekæmpere

3.2 De administrative opgaver

Den administrative del af rottebekæmpelsen varetages af Haderslev Kommune.

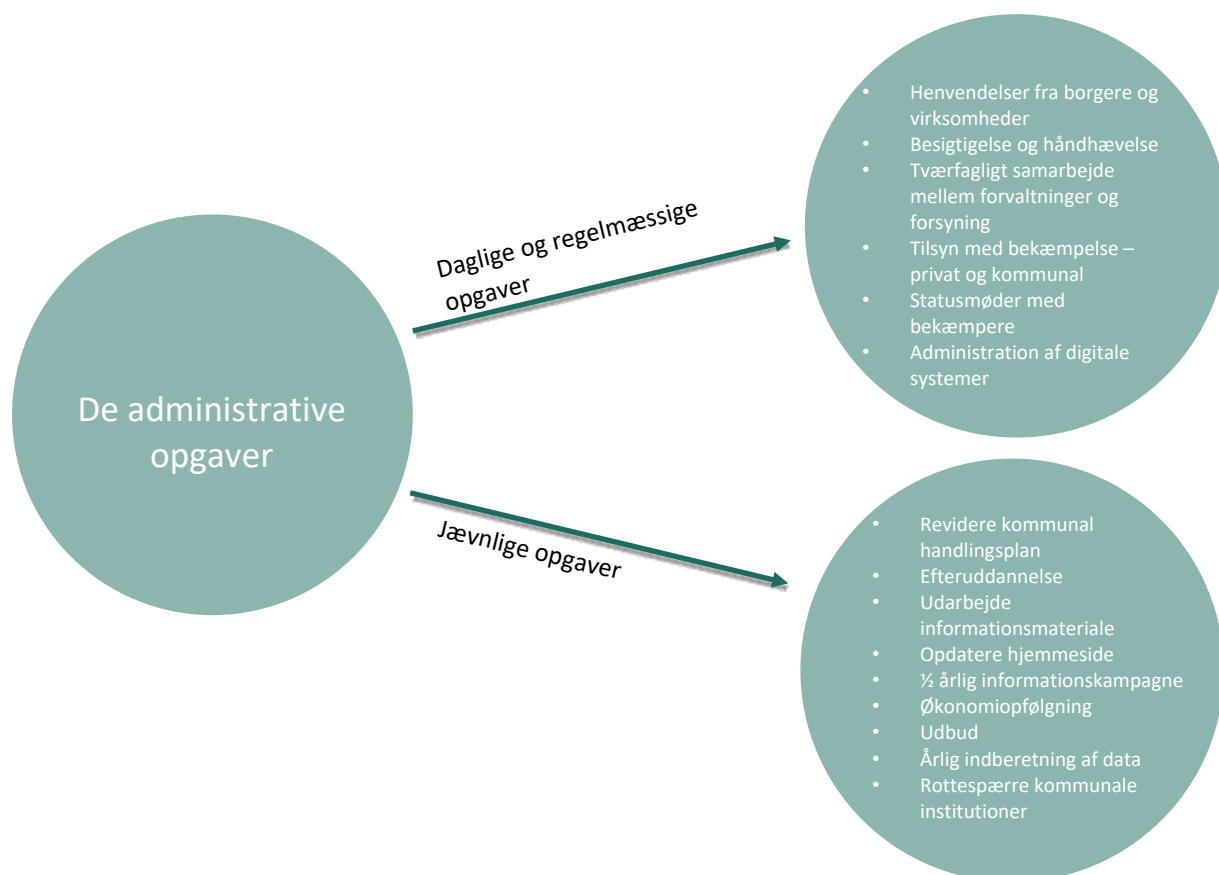
I det daglige er der et tæt samarbejde med rottebekæmperne om opgaven med bekæmpelse af rotter, og med opgaven omkring de tilsynspligtige ejendomme.

Når der opstår forhold som kræver kommunal myndighedsudøvelse, giver rottebekæmperne besked til Haderslev Kommune, som herefter håndterer sagen.

Haderslev Kommune bruger derudover betydelige ressourcer på at føre tilsyn med, at private skadedyrsbekæmpere udfører en effektiv rottebekæmpelse og overholder gældende lovgivning på området. Kommunen varetager samtidig en vejledende funktion over for de private skadedyrsbekæmpere, idet en konstruktiv dialog vurderes at være afgørende for både en effektiv bekæmpelse og korrekt anvendelse af rottegift, når dette er nødvendigt.

Samlet set udgør administrationen af rottebekæmpelsen i Haderslev Kommune knap ét årsværk. Ressourcerne anvendes også til håndtering af alle indgående borger henvendelser samt varetagelse af den daglige drift og den strategiske planlægning af rottebekæmpelsen.

Figur 9 viser de arbejdsopgaver kommunen varetager på rotteområdet.

Figur 9 Oversigt over de administrative opgaver i den kommunale rottebekæmpelse

4. Indsatsområder for 2027-2029

Haderslev Kommune vil i den kommende planperiode prioritere en række konkrete handlinger indenfor fem indsatsområder. Indsatsområderne retter sig mod både kvaliteten i bekæmpelsen, samarbejdet med relevante aktører, forebyggelse samt styrket dialog med borgere og virksomheder.

De følgende afsnit beskriver de konkrete mål og handlinger, som skal sikre en fortsat udvikling og forbedring af den samlede rottebekæmpelse i kommunen.

4.1 Kvalitet i rottebekæmpelsen

En høj kvalitet i rottebekæmpelsen indebærer, at indsatsen udføres fagligt korrekt, systematisk og i overensstemmelse med gældende lovgivning og Miljøstyrelsens vejledninger.

Kvaliteten understøttes gennem løbende kvalitetssikring, klare standarder for sagsforløb samt tæt opfølgning – særligt i komplekse og gentagne sager.

Formålet er at sikre en effektiv bekæmpelse, begrænse rotteforekomsten og skabe tryghed for borgere og virksomheder gennem en professionel, tydelig og kompetent indsats.

1. Kvalitet i rottebekæmpelsen		
Målsætning	Handling	Tidsplan
Styrket samarbejde med de private bekæmpere.	Haderslev Kommune vil styrke samarbejdet med de private bekæmpere ved at • udføre minimum 1 fysisk tilsyn med hver af de private skadedyrsfirmaer der har en sikringsordning i kommunen.	2027-2029
Fokus på bekæmpelsessager, som har været aktive i mere end 3 måneder.	Haderslev Kommune vil have fokus på private bekæmpelsessager, som har været aktive i mere end 3 måneder ved at. • Gennemføre løbende fysiske tilsyn på relevante sager samt opfølgning på kvalitet og fremdrift.	2027-2029
God bekæmpelses- og administrationspraksis i den kommunale bekæmpelse	Haderslev Kommune vil sikre god bekæmpelses- og administrationspraksis i den kommunale bekæmpelse ved at • Gennemføre stikprøvekontrol af minimum 10 % af sagerne • få lavet en ny tilfredshedsundersøgelse som opfølgning på den undersøgelse der er lavet i 2025.	2027-2029 2028
Nedbringe rotteforekomster i såkaldte hotspots	Haderslev kommune vil have fokus på at nedbringe rotteforekomster i hotspots ved at • anvende Rådhuscentret i Vojens som pilotområde, hvor der i forbindelse med områdefornyelse afprøves målrettede tiltag mod rotter i samarbejde med relevante afdelinger, ejendomsejere og skadedyrsbekæmpere • gennemgå data og Identificere nye hotspots • indkøbe natkikkert som kan bruges til opsporing af rotteforekomster	2027 2028 2028

4.2 Det åbne land

Mange rotter lever i landzonen, hvor der er gode levevilkår i form af rigelige mængder føde og mange skjulesteder. Særligt aktive landbrugsbedrifter og mindre ejendomme med dyrehold kan være udfordret af rotteforekomst.

Vildtfodringspladser kan ligeledes tiltrække rotter. Hvis der ikke er fokus på korrekt fodringspraksis, anvendelse af fodringsautomater og løbende oprydning og pleje af arealerne, kan rotterne hurtigt formere sig og sprede sig til omkringliggende bygninger og arealer.

Der er imidlertid gode muligheder for at forebygge rotteforekomst i det åbne land. Rottesikring af bygninger, korrekt opbevaring af foder, god orden og regelmæssig oprydning er centrale virkemidler, der effektivt kan reducere rotternes levevilkår. Ved at begrænse adgangen til føde og skjulesteder reduceres rotternes mulighed for at etablere sig og formere sig.

1. Det åbne land		
Målsætning	Handling	Tidsplan
Fokus på rotter ved vildtfodringspladser	Haderslev Kommune vil have øget fokus på vildtfodringspladser ved at	
	etableres dialog med jagtforeninger om korrekt fodring og forebyggelse	2027
	videregive information om, hvordan fodring kan udføres uden at tiltrække rotter	2027
	udføre tilsyn med vildtfodringspladser ved mistanke om rotteforekomst	2028
Forebygge forekomst af rotter på landbrugsejendomme	Haderslev Kommune vil have fokus på at forebygge rotter på landbrugsejendomme ved at	
	gennemføre en målrettet kampagne i samarbejde med landbrugstilsynet	2029
	udarbejder informationsmateriale til landbrugsbedrifter	2028
	deltage på 10 besøg på de tilsynspligtige ejendomme.	2027-2029

4.3 Miljøbevidst rottebekæmpelse

Brug af gift i rottebekæmpelsen har nogle negative sideeffekter, og undersøgelser viser forekomst af antikoagulanter i små rovpattedyr og rovfugle i Danmark.

Haderslev Kommune vil derfor have fokus på en miljøbevidst rottebekæmpelse med henblik på at minimere de negative effekter af gifthanvendelse, herunder risikoen for resistens, sekundære forgiftninger og ophobning i naturen.

Kommunen har i de senere år reduceret brugen af gift i den kommunale rottebekæmpelse væsentligt, og denne indsats fastholdes.

Samtidig vil Haderslev Kommune arbejde for at udbrede de gode erfaringer til den private bekæmpelse gennem dialog, tilsyn og vejledning, så brugen af gift generelt reduceres. Der vil i den forbindelse være særligt fokus på at begrænse anvendelsen af stærke antikoagulanter til et absolut minimum.

1. Miljøbevidst rottebekæmpelse		
Målsætning	Handling	Tidsplan
Fokus på korrekt anvendelse af gift ved private bekæmpelsessager	Haderslev Kommune vil have fokus på korrekt brug af gift i den private bekæmpelse ved at	
	• udføre fysiske tilsyn i sager med gentagen eller længerevarende brug af gift.	2027-2029
	• lave stikprøvekontrol for at undersøge om forpligtigelserne i rottebekendtgørelsen vedr. information om giftudlægning overholdes	2027-2029
	• sende et brev til alle bekæmpelsesfirmaer som har sikringsordning omkring regler ved giftudlægning	2027
Fremme forhold for rottens naturlige fjender	• videreformidle kommunens gode erfaringer med reduceret giftforbrug	2027-2029
	Haderslev Kommune vil at understøtte naturlig regulering af rotter ved at	
	• opsætte kasser til rovfugle (fx tårnfalke og ugler) i egnede områder i samarbejde med relevante aktører som kolonihaveforeninger, jagtforeninger og lign.	2027-2029
	• opsætte siddepæle til rovfugle i udvalgte havne- og bynære områder	2027-2029

4.4 Formidling og kommunikation

En effektiv rottebekæmpelse forudsætter, at borgere, virksomheder og samarbejdspartnere har viden om, hvordan rotteproblemer forebygges og håndteres.

Haderslev Kommune vil derfor styrke formidlingen og kommunikationen med fokus på tydelig, målrettet og lettilgængelig information.

Formidlingen skal bidrage til at øge bevidstheden om borgernes eget ansvar og forebyggende adfærd.

1. Formidling og kommunikation		
Målsætning	Handling	Tidsplan
Fokus på målrettet informationsindsats til relevante målgrupper	Haderslev Kommune vil lave en målrettet informations indsats ved at	
	• udarbejde flere foldere om forebyggelse og sikring for rotter ved bl.a. hønsehold (og andre smådyr).	2027-2029
	• lave flere målrettede kampagner i ugeavisen, på sociale medier eller via andre relevante platforme	2027-2029 2027-2029
	• opdatere og videreudvikle information om rotter på kommunens hjemmeside	

4.5 Styrket tværfagligt samarbejde i forhold til udsatte borgere

For at styrke indsatsen mod rotter vil Haderslev Kommune arbejde målrettet med et tættere og mere systematisk tværfagligt samarbejde, med særligt fokus på udsatte borgere. Udsatte borgere – herunder ældre, borgere med funktionsnedsættelser eller borgere med begrænsede ressourcer – kan have vanskeligt ved selv at reagere på eller forebygge rotteproblemer.

En styrket tværfaglig indsats skal sikre, at disse borgere modtager rettidig hjælp, relevant vejledning og en koordineret indsats på tværs af kommunens fagområder. Samarbejdet vil omfatte både interne forvaltninger og relevante eksterne aktører, så rottebekæmpelsen indgår som en del af en samlet indsats for borgernes sundhed og trivsel.

1. Styrket tværfagligt samarbejde i forhold til udsatte borgere		
Målsætning	Handling	Tidsplan
Tidlig opsporing af rotteproblemer hos udsatte borgere	Haderslev Kommune vil arbejde for tidligere opsporing af rotteproblemer ved udsatte borgere ved at • Udarbejde interne retningslinjer for frontmedarbejdere • Gennemføre intern information/oplæring om tegn på rotter • Etablere faste kontaktpersoner mellem fagområder	2027 2027-2029 2027
Helhedsorienteret og tværfaglig håndtering	Haderslev Kommune vil arbejde for en helhedsorienteret og tværfaglig håndtering af sager ved udsatte borgere ved at • Udarbejde procedure for tværfaglig koordinering i komplekse sager • Afholde minimum ét årligt tværfagligt møde • Udarbejde procedure for at sikre sammenhæng mellem rotteindsats og øvrige indsatser (fx bolig og affald)	2027 2027-2029 2027

4.6 Øvrige indsatsområder

4.6.1 Fødevarevirksomheder (lovbestemt)

Fødevarevirksomheder i Haderslev Kommune har ikke haft særlige problemer med rotter. De fleste fødevarevirksomheder tilses gennem en privat sikringsordning, og det vurderes at der ikke kræves yderligere kommunal indsats, men det vurderes fra sag til sag.

4.6.2 Kloakker og stikledninger (lovbestemt)

Haderslev Kommune og de kommunale rottebekæmpere samarbejder med Provas om en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter fra kloakkerne.

Provas har en kontrakt med et privat skadedyrsfirma som installerer mekaniske rottefælder forud for større renoverings- og saneringsprojekter eller i områder hvor der særligt er store problemer med rotter og gamle kloakker, f.eks. de gamle bydele i Haderslev by.

Derudover har Haderslev Kommune løbende fokus på, at kloakskader ved både kommunale og private bekæmpelsessager bliver udbedret hurtigst muligt

4.6.3 Havnearealer (lovbestemt)

Haderslev Kommune arbejder løbende med at forebygge og sikre kommunens havneområder mod rotter.

På de tre kommunale havne er der etableret en sikringsordning med Rentokil, som sikrer løbende monitorering af rotteaktiviteten. Indsatsen tilpasses efter behov.

I denne planperiode vil der være øget fokus på de private lystbådehavne. Der gennemføres en kortlægning af havnene med henblik på at vurdere behovet for supplerende indsatser.

Derudover vil brug af natkikkert indgå som et redskab til at afdække, hvor og i hvilket omfang der er rotteaktivitet.

4.6.4 Kommunale genbrugspladser (lovbestemt)

Genbrugspladserne og deponeringsanlæg i Haderslev Kommune har ikke haft særlige problemer med rotter. Pladserne tilses gennem en privat sikringsordning, og det vurderes, at denne indsats er tilstrækkelig.

Bilag 1 – Status på handlinger i relation til Rottehandlingsplan 2024-2026

Kvalitet i rottebekæmpelsen		
Indsats	Handling	Status – opfyldt/ikke opfyldt
Styrke samarbejdet med de private bekæmpere.	Der arbejdes løbende på at opbygge gode relationer til private bekæmpere i kommunen for at styrke samarbejdet. Dette er i høj grad lykkedes med bekæmpelsesfirmaet Mortalin, og erfaringerne herfra videreføres til de øvrige firmaer – dog med fortsat opmærksomhed på kommunens myndighedsrolle og overholdelse af rottebekendtgørelsen.	Delvist opfyldt - videreføres
Udføre flere tilsyn på sager ældre end 3 måneder	Der føres løbende tilsyn med de kommunale bekæmpelsessager, både for at bistå i komplekse sager og ved klager fra borgere. Tilsynet med private bekæmpere sker primært administrativt, men fremover vil der være øget fokus på fysiske tilsyn også.	Delvist opfyldt - videreføres
Sikre, at der bliver udført god bekæmpelses- og administrationspraksis i den kommunale rottebekæmpelse og at bekæmpelsen sker i et samarbejde med borgerne	Haderslev Kommune har opnået dette gennem, løbende tilsyn og kvalitetssikring af bekæmpelsen samt tæt dialog med de kommunale bekæmpere om god praksis. Der er arbejdet målrettet på at overføre kravene i kontrakten til daglig praksis og indført faste arbejdsgange. Der er samtidig arbejdet med borgerinddragelse gennem vejledning, kommunikation og opfølgning i de enkelte sager. Hertil er der indført et SMS-modul, som muliggør direkte kommunikation med borgerne fra fagsystemet og reducerer behovet for besøgssedler i postkassen.	Opfyldt
Stille relevante og tilstrækkelige krav til borgere og virksomheder om renholdelse, oprydning og sikring af ejendomme, samt udbedring af skader på bygninger og stikledninger.	Dette er opnået gennem løbende dialog, hvor bekæmperne i første omgang giver henstilling om udbedring. Hvis forholdene ikke bringes i orden, udsteder Haderslev Kommune påbud og følger op på om forholdene er udbedret.	Opfyldt

Kvalitet i rottebekæmpelsen - fortsat

Indsats	Handling	Status – opfyldt/ikke opfyldt
Samarbejder på tværs af de kommunale forvaltninger med henblik på at drøfte og løse eventuelle problemer vedr. rotter overalt i kommunen.	Der er arbejdes løbende på et tværgående samarbejde mellem forvaltningerne gennem koordinering og dialog. Relevante problemstillinger vedrørende rotter drøftes på tværs, og de nødvendige fagområder inddrages i konkrete sager for at sikre helhedsorienterede løsninger. Fremadrettet vil Haderslev Kommune have øget fokus på at udvikle og implementere flere hensigtsmæssige praksisser, f.eks. i forhold til udsatte borgere.	Delvist opfyldt - videreføres
På kvalificeret vis bistå rottebekæmpere (både de kommunale og private), borgere m.fl. med hjælp og vejledning vedrørende: anmeldelse, spørgsmål om forebyggelse, igangværende håndhævelsessager mv.	For at sikre kvalificeret bistand er vidensdeling og erfaringsudveksling vigtig. Kommunen deltager derfor løbende i relevante møder og kurser, herunder Envins årlige rotteårsmøde samt sønderjysk rotte-erfa, to gange årligt. Der annonceres halvårligt i ugeavisen, så borgere ved at de kan anmelde rotter på kommunens hjemmeside. Samtidigt informeres om et relevant tema med fokus på forebyggelse som f.eks. fuglefodring og den vilde have. Derudover er der udarbejdet nye foldere omkring rottesikring af træterrasser og småbygninger og en folder målrettet sommerhusejere. s	Opfyldt
Lave en tilfredshedsundersøgelse	Haderslev Kommune har fået gennemført en brugertilfredshedsundersøgelse af den kommunale rottebekæmpelse. Undersøgelsen viste en generel tilfredshed over middel, men peger samtidig på forbedringsområder, særligt i forhold til kommunikation, opfølgning og oplevelsen af om rotteproblemet bliver løst. Resultaterne anvendes til at målrette indsatsen, herunder styrke dialogen med borgerne, sikre bedre planlægning af besøg og øge kvaliteten og opfølgningen i bekæmpelsen.	Opfyldt

Det åbne land		
Indsats	Handling	Status – opfyldt/ikke opfyldt
Lave en målrettet indsats med bedre/mere information og kommunalt rottetilsyn på landbrugsejendomme for at sikre og forebygge forekomst af rotter		Ikke igangsat - videreføres
I samarbejde med kommunens tilsynsførende på landbrugsejendomme gennemføres der målrettede kampagner		Ikke igangsat - videreføres
Målrette indsatsen på de tilsynspligtige ejendomme Stille krav til sikring og oprydning		Ikke igangsat - videreføres
Lave information til jagtforeninger om sikring og forebyggelse ved vildtfodringspladser		Ikke igangsat - videreføres
Ved kommunal bekæmpelse i det åbne land, undersøge tilstødende arealer, vandhuller, åer, vildtfodringspladser mm. for forekomst af rotter.	Haderslev Kommune har gennem statusmøder med Rentokil sat fokus på, at der ved bekæmpelse i det åbne land også undersøges tilstødende arealer for rotteforekomst.	Opfyldt

Miljøbevidst rottebekæmpelse		
Indsats	Handling	Status – opfyldt/ikke opfyldt
Undersøge forekomst af resistens i kommunen	Der er i starten 2026 igangsat resistensundersøgelse, hvor der foretages analyser af 30 rotter fanget vest for motorvejen for at undersøge for resistens. Opgaven er i gang og forventes afsluttet i løbet af 2026. Herefter skal resultatet bearbejdes, og det skal vurderes om yderligere undersøgelser skal foretages.	Igangværende
Kontakte private bekæmpere der ikke starter med den mildeste antikoagulant.	Haderslev Kommune modtager notifikation fra Rottehullet, når en privat bekæmper igangsætter bekæmpelse med 2. generations antikoagulant. Bekæmperen kontaktes herefter telefonisk, og der foretages håndhævelse, hvis udlægningen er i strid med §29 i rottebekendtgørelsen og Miljøstyrelsens vejledning.	Opfyldt
Udføre flere tilsyn på private bekæmpelser hvor der anvendes gift i bekæmpelsen	Haderslev Kommune har ført tilsyn med alle sager med mistanke om ulovlig giftudlægning. Flere sager er anmeldt til Kemikalieinspektionen, og der er ligeledes foretaget politianmeldelser af bekæmpere. Fremadrettet vil der også være øget fokus på tilsyn i sager uden direkte mistanke om ulovlig giftudlægning.	Opfyldt - videreføres
Sætte fokus på alternativer til giftbekæmpelse, herunder bl.a. bygningsgennemgang, sikring, renhold og fældefangst.		Ikke igangsat - videreføres
Finde områder hvor forhold for rovfugle og andre dyr til biologisk bekæmpelse kan fremmes		Ikke igangsat - videreføres

Haderslev
Kommune

Haderslev Kommune
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

www.haderslev.dk